

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर येथील लोकनेते
बाळासाहेब देसाई अध्यासन केंद्रास निधी
वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: केएसयु-२०१५/प्र.क्र.४२/विशि-२
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ०८ फेब्रुवारी, २०२३.

संदर्भ :- १) समक्रमांकाचा दि.१४.०५.२०२१ रोजीचा शासन निर्णय.

२) दि.१६.०२.२०२२ रोजीची मा.मंत्रीमंडळाची बैठक.

३) समक्रमांकाचा दि.३१.०३.२०२२ व दि.१०.०८.२०२२ रोजीचा शासन निर्णय.

प्रस्तावना :- लोकनेते बाळासाहेब देसाई हे एक लोकोत्तर व्यक्तिमत्व होते. त्यांच्या अतुलनीय कार्याला उजाळा देण्याच्या उद्देशाने महाराष्ट्र शासनाने त्यांच्या नावाने अध्यासन उभारण्यास मान्यता देऊन त्यांच्या कार्यावर व विचारांवर संशोधन होण्याच्या दृष्टीने शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर येथे लोकनेते बाळासाहेब देसाई अध्यासन केंद्र स्थापन करण्याकरिता आवश्यक असणारी इमारत, साहित्य या अनावर्ती खर्चाबाबतच्या सविस्तर तपशीलासह प्रस्ताव विद्यापीठाने शासनास सादर केला होता. त्यानुसार शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर येथे लोकनेते बाळासाहेब देसाई अध्यासन केंद्र स्थापन करण्यास संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे. तसेच अध्यासन केंद्र निर्माण करण्यासंदर्भात तयार करण्यात आलेल्या धोरणास संदर्भ क्र.२ येथील मा.मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत सहमती देण्यात आली आहे. सदरहू मान्यतेस अनुसरून या अध्यासन केंद्राकरीता रु.५०,४७,०००/- एवढा निधी वाचा क्र.३ येथील शासन निर्णय वितरीत करण्यात आला आहे.

या अध्यासन केंद्राकरीता उर्वरित निधी उपलब्ध करून देण्याकरीता पुरवणी मागणीद्वारे निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आला होता. अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला निधी या अध्यासन केंद्राकरीता वितरीत करण्यास वित्त विभागाने सहमती दर्शविली आहे. तदनुषंगाने लोकनेते बाळासाहेब देसाई अध्यासन केंद्रास निधी उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर येथील लोकनेते बाळासाहेब देसाई अध्यासन केंद्रास शिवाजी विद्यापीठाचा विकास (२२०२ एच ८१२), या लेखाशिर्षाखाली सन २०२२-२३ च्या अर्थसंकल्पित निधीतून रु.२,४९,५३,०००/- (अक्षरी रुपये दोन कोटी एकोणपन्नास लक्ष त्रेपन्न हजार फक्त) इतका निधी खालील अटीच्या अधिन राहून वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे :-

१. सदर केंद्राकरिता कोणतेही नविन पद तयार करता येणार नाही या केंद्राकरिता लागणारे मनुष्यबळ विद्यापीठाच्या आकृतीबंधातून उपलब्ध करून द्यावयाचे आहे.
२. शासनाकडून उपलब्ध होणारे अनुदान राष्ट्रीयकृत बँकेच्या नियतठेवीत गुंतवण्यात येईल आणि या रक्कमेतून प्राप्त होणारी व्याजाची रक्कम अध्यासनाच्या कामकाजासाठी उपयोगात आणली जाईल.
३. विद्यापीठास कोणताही अधिकचा निधी उपलब्ध करून दिला जाणार नाही. विद्यापीठास लागणारा अधिकचा निधी विद्यापीठाने स्वनिधीतून उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे.
४. अध्यासनाचा महसूल नियत ठेवीवर मिळालेल्या व्याजातून उभारला जाईल. अध्यासनासाठी चालविण्यात येणा-या पाठयक्रमांतील शुल्क आणि प्रशिक्षण कार्यक्रम व सल्ला/समुपदेशन प्रकल्प चालविण्यातून निर्माण झालेले उत्पन्न यांमधून निर्माण केलेल्या महसुलाद्वारे यात भर घालण्यात येईल.

५. अध्यासनासाठी झालेल्या खर्चाची माहिती वेळोवेळी संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांच्यामार्फत शासनास सादर करण्याची जबाबदारी विद्यापीठाची राहिल.
  ६. दर २ वर्षांनी प्रत्येक अध्यासन केंद्राचे परिक्षण करण्यात येईल व यासंदर्भातील अहवाल संचालक, उच्च शिक्षण पुणे यांचेमार्फत शासनास सादर करण्यात येईल. सदर अहवालात अध्यासनाची गुणवत्ता, संशोधनात्मक केल्ली कामगिरी, विद्यार्थी संख्या, आयोजित केले जाणारे उदबोधन वर्ग आणि प्रशिक्षण वर्ग याबाबत अध्यासन केंद्रांची नकारात्मक प्रगती असल्यास सदरचे अध्यासन केंद्र बंद करण्यात येईल व अध्यासन केंद्राकडे असलेला निधी शासनाकडे वर्ग करणे विद्यापीठास बंधनकारक असेल.
  २. सदरहू मंजूर झालेला निधी शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर यांना तातडीने उपलब्ध करून देण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांची राहिल. अनुदानाची सर्व कागदपत्रे व हिशेब महालेखापाल, मुंबई, महाराष्ट्र-१ किंवा प्रकरणपरत्वे महालेखापाल-२ नागपूर यांनी सदर कामाकरीता प्राधिकृत केलेले अधिकारी यांना तपासण्याचे अधिकार असून, त्यांनी मागणी केल्यास, सर्व कागदपत्रे त्यांच्याकडे तपासणी करिता विद्यापीठाने सादर केली पाहिजेत.
  ३. सदर खर्च "मागणी क्रमांक - डब्ल्यु-२ प्रधानशिर्ष २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण ०३, विद्यापीठीय व उच्च शिक्षण १०२, विद्यापीठांना सहाय्य, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, (००) (२६) कोल्हापूर येथील शिवाजी विद्यापीठाचा विकास (२२०२ एच ८१२), ३१ सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर)" या लेखाशिर्षाखाली सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात उपलब्ध असलेल्या निधीतून भागविण्यात यावा.
  ४. हा शासन निर्णय, महाराष्ट्र विनियोजन अधिनियम २०२२, वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दि.०४.०४.२०२२ अन्वये विभागास अधिकार प्राप्त झालेल्या अधिकारांतर्गत निर्गमित करण्यात येत आहे. या शासन निर्णयातील परिशिष्ट मधील अनुक्रमांक ९ मध्ये नमूद अटीची पूर्तता होत आहे.
  ५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध रण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०२०९१२२६०१०८०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.
- महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,
- (अ. म. बाविस्कर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन
- प्रति,
१. मा. राज्यपाल तथा कुलपती यांचे उपसचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
  २. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) / लेखापरीक्षा, महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर
  ३. महालेखापाल (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर
  ४. कुलगुरु, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
  ५. कुलसचिव, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
  ६. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
  ७. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे/ कोल्हापूर

८. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे/ कोल्हापूर.
९. मा.मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव , मंत्रालय, मुंबई
१०. मा.राज्यमंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
११. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१२. उप सचिव (विशि), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१३. नियोजन विभाग, (का-१४७१) मंत्रालय, मुंबई.
१४. वित्त विभाग, (व्यय-५) (अर्थसंकल्प-३/८) मंत्रालय, मुंबई.
१५. अवर सचिव (साशि-१), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. निवड नस्ती (विशि-२), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.